

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Németh Renáta (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. január 12-én kelt 33.P.24.705/2008/33. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. sorszám alatt és az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes kereseti illeték fizetésére kötelezését mellőzi, annak megállapítása mellett, hogy a 36.000 (harminchatezer) kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 10.000 (tízezer) forint fellebbezési illetéket. Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelemnek részben helyt adva megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyes szabadsághoz, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát az általa ...-én foganatosított felperes személyes szabadságát korlátozó intézkedéssel, továbbá megsértette a felperes

személyes adatait azzal, hogy arra kötelezte a felperest, hogy az utcán hangosan mondja azokat videokamerába.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forint tőkét és ennek ...-étől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamattá, továbbá 22.000 forint perköltséget.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 54. § (1) bekezdését, az 55. § (1) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését, a Ptk. 75. §-ában és 76. §-ában foglaltakat, a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvény 2. §-át, 14. §-át, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. §-át, 2. §-át, 13. §-át, 15. §-ának (1)-(2) bekezdését, 16. §-át, 19. §-át, 29. §-át, 33. § (2) bekezdését, 42. § (1) bekezdését, valamint a 62/2007. IRM rendelet (szolgálati szabályzat) 57. § (1) bekezdését, 58. § (1) bekezdését, 74. § (1) bekezdését, valamint az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999.Kr. 40/A. § (1) bekezdését, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 1. §-át, 3. § (1) és (3) bekezdését, az 5. §-ban írtakat, továbbá a Ptk. 349. § (1) bekezdését és a bizonyítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket, így a Pp. 3. § (3) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését.

Elsődlegesen kiemelte, hogy nem általában vizsgálta a rendőri intézkedések jogszerűségét, hanem kifejezetten csak azt, hogy a felperessel szemben alkalmazott rendőri intézkedés jogszerű volt-e vagy sem.

E körben hivatkozott a felperes személyes előadására, a meghallgatott tanú vallomására, a beszerzett szabálysértési ügy irataira és a DVD felvételekre, melyek alapján azt állapította meg, hogy a felperes nem volt azok között a demonstrálók között, akik a ... utca vonalában a rendőri sorfal előtt az útesten tartózkodtak és onnan a rendőri intézkedés ellenére nem távoztak.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok között azt is értékelte, hogy a szabálysértési ügyben meghallgatott rendőrök már nem emlékeztek az intézkedés konkrét körülményeire, illetve azt is figyelembe vette, hogy az intézkedés fogatosításáról szóló rendőri jelentés tartalma ellentétben áll a ... jelentésével.

Kiemelte, hogy a közokiratok ellentmondásosságának feloldása tekintetében az alperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége, azonban ennek nem tett eleget, további bizonyítékokat nem csatolt, illetve ilyenre nem hivatkozott és a rendelkezésre álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a felperes a rendőri felszólításnak eleget tett, nem „cövekelt” le a helyszínen, hanem azt igyekezett a felszólításnak megadott irányban elhagyni.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes intézkedése nem volt arányos és indokolt. Szabálysértés elkövetése és folytatása a felperes terhére nem volt megállapítható.

A meghallgatott tanú vallomása és a felperes személyes előadása alapján az is bizonyítottá vált, hogy az alperes alkalmazásában álló rendőrök a felperessel nem a megfelelő hangnemben és stílusban bántak.

Ezt követően a Ptk. 349. §-a alapján azt vizsgálta, hogy a kényszerintézkedéssel szemben előterjeszthető panasz benyújtásának az elmaradása jelen perben jelentőséggel bír-e és arra az álláspontra jutott, hogy a panasz benyújtása sem lett volna alkalmas a kár elhárítására.

A személyes adatok kezelésével kapcsolatosan azt fejtette ki, hogy nincsen jogszabályi felhatalmazása a rendőrségnek, hogy az utca nyilvánossága előtt bárkit arra kötelezzon, hogy fennhangon személyi adatait közölje. Arra sem merült fel adat, hogy rendőrség az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatási és egyéb kötelezettségének eleget tett.

Az elsőfokú bíróság tehát megállapította, hogy egyrészt az alperes az általa alkalmazott kényszerintézkedéssel, illetőleg a kényszerintézkedés foganatosításának módjával is megsértette a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát, emberi méltóságát és becsületét. Ezen túlmenően sérült a felperes adatkezeléshez kapcsolódó joga is.

A jogsértés megállapításán túl a Ptk. 84. § e) pontja alapján, továbbá a 339. §-a és a 355. § (1) és (4) bekezdése szerint döntött a nem vagyoni kártérítés iránti felperesi igényről.

Hivatkozott az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) AB számú határozatára, a Pp. 163. §-ára és a 206. §-ban foglaltakra is.

Kifejtette, a perbeli esetben külön bizonyítás nélkül is elfogadható és köztudomásúnak tekinthető, hogy az alperes jogellenes magatartása a felperes számára megalázó volt és hátrányt okozott. Indokolatlanul fosztották meg személyes szabadságától és sokadmagával összezsúfolva helyezték el a rendőrségi cellában. Nyilvánvaló, hogy ezt a felperes gyermekei, kollegái és ismerősei előtt is titkolni kívánja.

Figyelembe vette, a felperes büntetlen előéletét, azt, hogy vele szemben eddig szabálysértési eljárás sem volt folyamatban.

Az alperesi jogsértés tárgyi súlyát is értékelve az elsőfokú bíróság a 600.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt eltúlzottnak találta és a körülményeket is mérlegelve annak összegét 500.000 forintban állapította meg.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes jogorvoslati kérelmében kérte a nem vagyoni kártérítés összegének 600.000 forintra és kamataira történő felemelését.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemben kért 600.000 forint kártérítést eltúlzott mértékűnek ítélte meg, holott a két összeg között csupán 100.000 forint különbség van. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság nem is indokolta a kártérítés összezsúfoltsága vonatkozásában a döntését, mely az alperesi jogsértés súlyához képest csekély mértékű.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelem elutasítását.

Hivatkozott a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdésére, valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 76. § (1) bekezdésére is.

Több eseti döntésre utalással kiemelte, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kötelezés előfeltételeinek hiánya miatt is kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Másodlagosan a felperesnek megítélt nem vagyoni kár összegének mérséklését indítványozta. Állította, hogy a felperes a nem vagyoni hátrányát, kárát nem igazolta, illetve nem került a kárveszélyes helyzetet.

A peres felek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a másodfokú bíróság az abból levont következtetéseivel a per érdemét tekintve teljes egészében egyet értett.

Az alperes illeték fizetésére kötelezéssel kapcsolatos döntését azonban nem osztotta, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A Ptk. 76. §-a szerint, a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a személyes szabadság jogellenes korlátozása és az emberi méltóság, a becsület megsértése.

A felek jogorvoslati kérelmére tekintettel a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen a következőket emeli ki:

A jelen eljárás specialitását az adja, hogy a személyiségi jogsérelmet megalapozó magatartás államigazgatási - rendőrhatalmági - eljárás keretei között valósult meg, ezért a felelősség megállapítása tekintetében a Ptk. 349. §-ának rendelkezéseit kellett alkalmazni. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes által sérelmezett rendőri intézkedés jogellenes volt.

A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy az előállítás foganatosítása tekintetében a hatóságot valóban nagyfokú mérlegelési jog illeti meg, azonban ezt értékelve is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, mivel a jogszabály a hatóság számára a fokozatosság megtartását is előírja, ezt a követelményt azonban a perbeli esetben a felperessel szemben intézkedő rendőrök kétségkívül nem tartották meg.

A perben a rendelkezésre álló adatokból kitűnt az, hogy a felperes esetében az alperes intézkedő munkatársai azonnal a felperes előállítása mellett döntöttek annak ellenére, a felhívásnak eleget kívánt tenni, az őt megszólító rendőröktől el is köszönt. Ennek ellenére a másik rendőrségi gépjárműből kiszálló rendőrök arccal a falhoz állították, kezét kötegelővel hátrakötötték, videofelvételt készítettek róla és kötelezték, hogy a kamerába mondja személyi adatait.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt az is, hogy az alkalmazandó intézkedést illetően az intézkedő rendőr részéről súlyos tévedés történt, a felperes elfogását felszólítás nem előzte meg az intézkedés indokoltságát a rendőrök nem tudták alátámasztani.

Ezen túlmenően a felperes a cellában a földön fekvé kényszerült eltölteni az éjszakát, családját nem tudta értesíteni, nem hallgatták ki. 12 óra után elengedték. Mindezek alapján a károkozó jogellenes magatartás megvalósult, az sértette az arányosság és szükségesség követelményét, intézkedése sértette a felperes személyhez fűződő jogait.

Jogsértő volt az az eljárás is, hogy az alperes munkatársai a felperest a személyes adatairól kikérdezték a nyilvánosság előtt és arról felvételt is készítettek. E körben a másodfokú bíróság visszautal az elsőfokú bíróság helyes indokolására annak kiemelésével, hogy a felperes adatainak rögzítését megelőzően az Avtv. 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal ellentétben nem kapott semmilyen tájékoztatást. Az alperesi adatrögzítésnek a módja a felperes adatainak a közvetlen közelben állók részére való megismerését is lehetővé tette, ezenkívül a felperest olyan megalázó helyzetbe hozta, ami az őt ért hátrányt súlyosbította.

A kárfelelősség elemeit vizsgálva azt lehetett megállapítani, hogy a jogellenes hatósági eljárással okozati összefüggésben a felperesnek nem vagyoni sérelme keletkezett, melynek orvoslására helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés jogkövetkezményét.

A felperest ért sérelem körében emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy külön bizonyítás nélkül is megállapítható, hogy a helyszínről, összekötött kézzel történő rendőrségi elszállítás az illető személy negatív megítélését váltja ki. Ebben a körben értékelendők a jogellenes előállítás során a személyes adataival való visszaélés, a rendőrségi fogdában a személyes szabadság korlátozásával megvalósult megalázó elhelyezés és az alaptalanul foganatosított eljárási cselekmények is, így a felperest ért kár bekövetkeztét helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, az általa meghatározott kártérítési összeg a kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel eltúlzottnak nem tekinthető és nem volt olyan ok ami a felülmérlegelést indokolta volna

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 81.§ (1) alapján döntött a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési illeték, a másodfokú perköltség viseléséről figyelembe véve az alperes személyes illetékmentességét, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és azt állapította meg, hogy az eljárási illetéket a Magyar Állam viseli (XCIII. törvény 5.§.)

Budapest, 2011. június 30.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő